

QUINA FORÇA TÉ LA PARAULA?

Des de la teoria de l'evolució de Darwin se'ns diu que els essers humans som la conseqüència d'una evolució que degut a unes transformacions adaptatives ens hem desenvolupat fins al que som ara. Diu que el que ens separa de la resta del món animal és la pròpia evolució, és a dir, la manera peculiar com hem evolucionat: d'anar de quatre grapes varem passar a estar drets, de jugar amb pals a usar-los com a eines útils per llaurar, varem descobrir el foc i varem aprendre a utilitzar-lo. Però el que em sembla més diferenciador i sobretot trencador entre els animals i nosaltres és precisament la capacitat d'usar la paraula, el llenguatge. Penso doncs que no hi ha continuïtat entre els animals i els homes; que som, si es pot dir així, dues coses diferents i que és la capacitat d'usar el llenguatge de la manera que ho fa l'home el que ens diferencia definitivament.

El filòsof existencialista Martin Heidegger en el text "*Carta sobre l'humanisme*" diu, "*La paraula, la parla, és la casa del ser. A la seva llar habita l'home. Els pensadors i els poetes són els vigilants d'aquesta llar*". Ell diu que aquesta realitat és patrimoni de tota la humanitat i que és feina dels que la treballen des del respecte, la ètica i fins i tot l'amor utilitzar-la per ordenar, per posar d'alguna manera cada cosa al lloc que li correspon. Ordenar el món que ens envolta que també és el propi món. Aquesta és doncs la força de la paraula, la capacitat que té de construir i de destruir, també de curar i de fer emmalaltir. La paraula i la seva estructuració en discursos construeix realitat i refugi i aquesta és precisament la seva força.

D'altra banda hi ha aquells que la utilitzen únicament pels seus beneficis, per la capacitat suggestiva o manipuladora que té. Polítics i publicistes sense escrúpols, estafadors, la utilitzen de manera perversa, per obtenir-ne un guany personal. La ètica doncs és la reguladora de la paraula, ja que una paraula sense estrep és una paraula que pot evocar a l'abisme dels excessos i el desordre. D'això la humanitat en té experiència, amb discursos extrems com el nazisme o l'estalinisme que justificaven atrocitats, però també amb el discurs neoliberal del tot s'hi val, que insisteix en oblidar que no ho podem tot i que tot té un límit.

És clar que la paraula és també la de cadascú, la manera com cadascú parla, utilitza el llenguatge. La força de la paraula esdevé en el moment que algú té un desig i pugna per fer-lo realitat, llavors demana i espera una resposta. El cert és que la resposta no sempre hi és clara. Sovint hi ha malentesos i allò que és clar per un pot ser el més

complicat per un altre. La teoria clàssica de la comunicació on hi ha un emissor, un receptor, un canal i un missatge és complicada quan s'entén allò de que cadascú mira i parla i també escolta a través d'un prisma particular i que no sempre és fàcil comprendre el que l'altre ens vol dir o la intenció que té. Hi ha múltiples prismes o veritats en definitiva. I la cosa és complicada encara més quan entenem que ni nosaltres mateixos a vegades sabem que estem dient o perquè ho diem i a vegades només ens n'adonem pels efectes que té.

doncs,

Com és que a vegades preferim callar sabent les conseqüències que això comporta?

i d'altra banda com és que a vegades dona la sensació que les paraules no poden arribar allà on voldríem anar?

i dels malentesos que en podem dir?

Què és en definitiva la paraula???

,Jordi Alcàcer i Micaló

CANÇO PEL PROGRAMA:

VIATGE A ITACA de LLUIS LLACH (he triat aquesta cançó per la capacitat que té Lluís Llach de comprendre la profunda dimensió que té la paraula).